

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z odwołania O. S.A. z siedzibą w P.
przeciwko Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego
z udziałem zainteresowanego P. S.A. z siedzibą w W.
od decyzji Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego z 30 stycznia 2009 r.,
Nr [...]
o zatwierdzenie stawek jednostkowych opłaty podstawowej
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 26 września 2024 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od postanowienia Sądu Apelacyjnego
w Warszawie z 29 września 2023 r., VII AGz 96/23

- 1. odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2. oddala wnioski pozwanego oraz zainteresowanego
o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skargą kasacyjną z 8 stycznia 2024 r. powód zaskarżył postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 września 2023 r. sygn. akt VII AGz 96/23 w części tj. w zakresie punktu 2, w jakim Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 21 grudnia 2022 r. sygn. akt XVII AmK 5/22.

Skarżący na zasadzie art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. i art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. wniósł o: (1) uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie, (2) rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. w związku z 391 § 1, k.p.c. 397 § 3 k.p.c. oraz art. 398²¹ k.p.c. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2023 r. o sygn. akt VII AGz 96/23 w zakresie w jakim rozpoznając w trybie art. 380 k.p.c. w związku z 397 § 3 k.p.c. postanowienie Sądu I instancji oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania Sąd Apelacyjny uznał, iż Sąd I instancji zasadnie oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania, (3) zasądzenie od pozwanego i zainteresowanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, (4) rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie.

Odpowiedź na skargę kasacyjną wnieśli zarówno pozwany jak i uczestnik postępowania (zainteresowany).

Pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o oddalenie skargi z uwagi na fakt, iż skarga kasacyjna nie ma uzasadnionych podstaw; oddalenie wniosku powoda o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie oraz w każdym przypadku zasądzenie od powoda kosztów postępowania kasacyjnego według norm prawem przepisanych.

Zainteresowany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak przesłanek, względnie o oddalenie skargi, jako nie mającej uzasadnionych podstaw, oddalenie wniosku powoda o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie, w każdym przypadku zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda podlegała odrzuceniu z uwagi na obarczenie jej nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać: oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1); przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (pkt 2); wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3). Zgodnie z § 2 powołanego artykułu, oprócz wymagań przewidzianych w § 1, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Natomiast w § 3 powołanego artykułu wskazano, że skarga kasacyjna powinna ponadto czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a w sprawach o prawa majątkowe powinna zawierać również oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia. Do skargi kasacyjnej dołącza się także dwa jej odpisy przeznaczone do akt Sądu Najwyższego oraz dla Prokuratora Generalnego, chyba że sam wniósł skargę.

Stosownie do art. 398⁶ § 1 k.p.c., jeżeli skarga kasacyjna nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 lub 3 k.p.c., przewodniczący w sądzie drugiej instancji wzywa skarżącego do usunięcia braków w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi. W art. 398⁶ § 2 k.p.c. wskazano zaś, że sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Zgodnie z § 3 przywołanego artykułu Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, albo zwraca ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków. W art. 398⁶ § 4 wskazano, że o odrzuceniu skargi kasacyjnej niespełniającej wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 sąd drugiej instancji albo Sąd Najwyższy zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

Uwzględniając łącznie treść art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. oraz art. 398⁶ § 1 i § 2 k.p.c. uznać należy, że elementy wymienione w art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. mają dla skargi kasacyjnej charakter konstrukcyjny, zaś ich brak nie podlega uzupełnieniu. Powyższe wynika wprost z treści art. 398⁶ § 2 k.p.c., w którym ustawodawca przewidział sankcję w postaci odrzucenia skargi kasacyjnej niespełniającej wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c.

Znajduje to potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym wskazuje się, że braki kasacji w zakresie przytoczenia podstaw kasacyjnych, ich uzasadnienia oraz wniosków o uchylenie lub zmianę wyroku w całości lub w części nie podlegają naprawieniu w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych pisma procesowego. Nie jest również dopuszczalna wykładnia zakresu zaskarżenia i jego kierunków, gdyż kasacja powinna być tak zredagowana, aby nie stwarzała żadnych wątpliwości interpretacyjnych (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego: z 16 października 1997 r., II CKN 404/97).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że bezwzględnie wymagane jest, ażeby zakres zaskarżenia i wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia były ze sobą ściśle skorelowane; brak takiej korelacji skutkuje odrzuceniem skargi kasacyjnej (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 października 2007 r., V CSK 309/07; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12; z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 64/13; z 24 kwietnia 2013 r., III CSK 77/13; z 24 sierpnia 2016 r., V CSK 112/16; z 21 kwietnia 2021 r., IV CSK 58/21; z 26 września 2022 r. I CSK 1563/22).

Jak wskazywał też w swym orzecznictwie Sąd Najwyższy, spełnienie powyższych wymagań nie może być uznane za nadmiernie skomplikowane lub kłopotliwe zarówno ze względu na okoliczność, że wszystkie elementy konstrukcyjne, niepodlegające czynnościom zmierzającym do usunięcia braków, są klarownie wskazane w art. 3984 § 1 k.p.c., jak i obowiązujące w postępowaniu kasacyjnym obowiązkowe zastępstwo stron przez profesjonalnych pełnomocników, zasadniczo adwokatów lub radców prawnych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2020 r., III CSK 149/19).

Ze względu na rozbieżność pomiędzy wskazanym przez skarżącego zakresem zaskarżenia postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 września 2023 r., sygn. akt VII AGz 96/23, tj. zaskarżeniem w części, w zakresie punktu 2, a wnioskiem o uchylenie tego samego postanowienia w całości, nie ma korelacji między zakresem zaskarżenia, a zakresem wniosku kasacyjnego. Tego rodzaju brak skargi kasacyjnej ma charakter nieusuwalny.

Stosownie do art. 398⁶ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna powoda powinna zostać odrzucona w wyniku przeprowadzenia kontroli formalnej przez Sąd drugiej instancji.

Wobec nieodrżucenia skargi na wskazanym etapie, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 i art. 398² § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt 1 sentencji postanowienia.

Oddaleniu podlegały wnioski pozwanego oraz zainteresowanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego złożone w odpowiedziach na skargę kasacyjną, które zostały powiązane z odmową przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie z jej oddaleniem, albowiem nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzegła wady skargi prowadzącej do jej odrzucenia, a wniosek o koszty wiązała z innymi oczekiwanymi rozstrzygnięciami (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z 15 listopada 1934 r., C II 1677/34, Zb.Urz. 1935, poz. 204; postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01; z 29 maja 2009 r., V CSK 37/09; z 8 sierpnia 2012 r., II CSK 112/12; z 26 listopada 2019 r., V CSK 169/19; z 30 kwietnia 2021 r., II CSK 346/20, z 3 lipca 2024 r., II NSK 129/23), W związku z powyższym orzeczono jak w pkt 2 sentencji postanowienia.

[SOP]

[ał]